QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

Magistrat Dr. Joseph Mifsud B.A. (Legal & Int. Rel.), B.A. (Hons), M.A. (European), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur Bernard Charles Spiteri)

vs.

Shaun Farrugia

Numru: 349/2018

Illum 16 ta' Jannar 2019

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat **Shaun Farrugia,** iben Martin u Suzanne xebba Bonnici, imwieled nhar l-10 ta' Jannar 1996 fil-Pieta', residenti gewwa l-fond numru 283, Triq tas-Sliema, San Gwann, Malta u detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 36396(M), akkuzat talli nhar id-19 ta' Lulju 2018 ghall-habta ta' nofsillejl gewwa l-parking ta' Marsalforn li jinsab biswit il-gnien ta' tliet gholjiet, Zebbug, Ghawdex:

1. Imbotta lil Adrian Vella u kkagunalu offiza ta' natura hafifa hekk kif iccertifikat minn Dr. Peter Muscat MD tal-Isptar Generali ta' Ghawdex;

2. Imbotta lil Jason Pace u kkagunalu offiza ta' natura hafifa hek kif iccertifikat minn Dr. Peter Muscat MD tal-Isptar Generali ta' Ghawdex;

Aktar qabel ghall-habta tal-10:45p.m. fi Triq il-Port, Marsalforn, Zebbug, Ghawdex:

3. Gab ruhu b'tali mod li ta fastidju lil Steven Vella, Adrian Vella u Jason Pace u b'mod li kien jaf jew li messu kien jaf li dak li ghamel kien ta' fastidju ghalihom;

Rat id-dokumenti esebiti u l-atti processwali kollha;

Semghet il-provi;

Rat illi fis-seduta tat-12 ta' Dicembru 2018 il-Qorti tat cans lill-Prosekuzzjoni, lill-*parte civile* u lid-difiza sabiex jipprezentaw is-sottomissjonijiet taghhom bil-miktub sas-6 ta' Jannar 2019;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-imputat datata 4 ta' Jannar 2019.

Fatti specie tal-kaz

Il-kaz imur lura ghad-19 ta' Lulju 2018 ghall-habta ta' nofsillejl gewwa l-parking ta' Marsalforn li jinsab biswit il-gnien ta' tliet gholjiet, Zebbug, Ghawdex fejn kien hemm argumenti bejn zewg gruppi ta' persuni. Fattur komuni fiz-zewg incidenti li wiehed mill-persuni involuti kien johrog ma' tfajla mill-grupp l-iehor.

KUNSIDERAZZJONIJIET LEGALI

Illi qabel il-Qorti tghaddi biex taghmel il-kunsiderazzjonijiet taghha rigward l-imputazzjonijiet per se addebitati fil-konfront tal-imputat, il-Qorti ser tghaddi biex taghmel numru ta' kunsiderazzjonijiet generali u ohrajn ta' dritt.

Preliminari[1]

Din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Quddiemha persuna jew persuni jigu mixlija li wettqu reati kriminali. Il-Qorti hija adita bl-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha u li jkunu maghmula mill-prosekuzzjoni. Hemm limitu kemm il-Qorti tista' tkun flessibbli fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha.

Għalkemm verament li l-komparixxi li fuqha hemm l-imputazzjonijiet hija ritenuta bħala *un avviso a comparire*, l-imputazzjonijiet huma dejjem ta' indoli penali. Ir-regoli tal-procedura ma jistgħux jigu interpretati

[1] Il-Qorti qeghda tibbaza din l-ewwel parti fuq l-ispjega li ta l-kollega l-Magistrat Aaron Bugeja fil-kawza il-**Pulizija vs Joseph Calleja et**. deciza fil-5 ta' Frar 2016

b'mod wiesa' tali li l-parametri tal-azzjoni penali jigu spustati jew mibdula. Altrimenti d-difiza ma tkunx tista' tiddefendi ruħha kif jixraq.

Quddiem din il-Qorti jekk persuna tinstab ħatja teħel piena. Jekk ma tinstabx ħatja tigi meħlusa mill-imputazzjonijiet dedotti. Il-valutazzjoni dwar jekk persuna tkunx ħatja jew le tiddependi dejjem fuq il-provi li jingiebu quddiemha (u quddiem ebda post jew *medium* ieħor) u l-istess valutazzjoni hija marbuta mal-imputazzjonijiet kriminali li jkunu gew miktuba u prezentati quddiemha mill-Pulizija Ezekuttiva jew skont kif ikunu gew mizjuda jew mibdula fl-istadju opportun – u dejjem mhux aktar tard minn meta l-Prosekuzzjoni tkun iddikjarat il-provi tagħha magħluqa. Altrimenti jekk ma jkunx hekk l-akkuzatur ikun jista' jbiddel il-parametri tal-azzjoni penali skont meta jidhirlu u skont l-andament ta' dak li jkun qed iseħħ jew li jkun irrizulta matul il-kors tal-process penali.

Għalkemm hemm element ta' flessibilita' provdut minn certu gurisprudenza fir-rigward tal-procedimenti quddiem dawn il-Qrati ta' gurisdizzjoni limitata, din il-flessibilita' trid tkun tali li ma tkunx ta' pregudizzju għall-proceduri penali u għad-drittijiet tad-difiza.

Is-setgħat ta' din il-Qorti u r-rimedji li din il-Qorti tista' tagħti f'kull kaz huma limitati u ristretti għal dawk li huma previsti mil-Ligi u fil-Ligi. Din il-Qorti m'għandiex is-setgħa, ossia *carte blanche* li tiddeciedi kif trid u tipprovdi kull rimedju li jidhlilha f'moħħha jew li trid jew li tkun tixtieq tagħti. Il-provvedimenti tagħha huma limitati għal dawk provduti fil-Kodici Kriminali.

Din il-Qorti ma tistax tieħu post jew tissostitwixxi l-Qorti Civili kompetenti jew tagħti rimedji ta' natura civili li mhumiex previsti mill-Kodici Kriminali bħala li jistgħu jigu emanati minn Qorti ta' Gudikatura Kriminali.

F'kull kaz pero', stante li din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali hija marbuta bit-termini tal-imputazzjoni skont kif spjegat aktar 'il fuq. Aktar minn hekk quddiemha huwa dmir tal-Prosekuzzjoni li tipprova l-kaz tagħha skont kif proferit fl-imputazzjoni kontestata sal-grad ta' konvinciment morali u sufficjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni. Mill-banda l-oħra jekk id-difiza tagħzel li tressaq xi provi jew sottomissjonijiet kif sar f'dan il-kaz, huwa bizzejjed għad-difiza li tikkonvinci lill-Qorti bit-tezi tagħha fuq bazi ta' konvinciment morali li jistrieħ fuq bilanc ta' probabilita' u f'kaz li dan iseħħ, u l-Qorti ma tħossiex moralment konvinta li l-Prosekuzzjoni laħqet il-grad ta' prova rikjesta minnha, allura l-Qorti trid tillibera lill-imputat.

Dawn huwa principji kardinali li jsawru l-procediment penali Malti. Jogħgbuna jew ma jogħgbuniex, dawn huma wħud mir-regoli bazilari li jistrieħ fuqhom il-procediment penali Malti.

Biss din il-Qorti ma tistax tieqaf hawnhekk. Hija marbuta li tiggudika dan il-kaz skont l-akkuza li giet magħmula mill-Prosekuzzjoni kontra l-imputat u ma tistax tbiddel hi bis-setgħa tagħha stess il-parametri tal-kawza intrapriza mill-Prosekuzzjoni u tiddeciedi kif jiftlilha jew tmur lil hinn mill-imputazzjoni prezentata lilha mill-Prosekuzzjoni.

<u>Oneru tal-Prosekuzzjoni</u>

Huwa l-oneru tal-Prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-akkuzi addebitati lill-imputat huma veri u dan ghaliex kif jghid il-Manzini fil-ktieb tieghu **Diritto Penale** Vol. III Kap IV pagna 234, Edizione 1890:-

> *"Il cosi` detto onero della prova, cioe` il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit".*

Huwa minnu, li jekk il-Qorti hija rinfaccjata b'zewg verzjonijiet konfliggenti, ghandha tillibera, stante li tali kunflitt ghandu jmur a beneficcju tal-imputat. Pero' huwa veru wkoll kif gie deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-dsatax (19) ta' Mejju, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija vs Graham Charles Ducker**:

> *"It is true that conflicting evidence per se does not necessarily mean that whoever has to judge may not come to a conclusion of guilt. Whoever has to judge may, after consideration of all circumstances of the case, dismiss one version and accept as true the opposing one".*

Il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-9 ta' Settembru 2002 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija v Martin Mark Ciappara** fejn spjegat x'jigri meta gudikant ikun rinfaccjat b'zewg verzjonijiet kunfliggenti u cioe' jistghu jigru zewg affarijiet u cioe' jew il-gudikant ikun tal-fehma li l-kaz tal-Prosekuzzjoni ma jkunx gie sodisfacentement ippruvat, u allura l-Qorti ghandha tillibera, jew

jekk ikun moralment konvint li l-verzjoni korretta hija wahda u mhux l-ohra, jimxi fuq dik il-verzjoni li jaccetta u jekk dik il-verzjoni tkun timporta l-htija tal-imputat jew akkuzat, allura jiddikjara tali htija u jghaddi ghal piena jew ghal xi provvediment iehor.

<u>Apprezzament tal-provi fl-assjem</u>:

Il-Qorti tissottolinea li huwa ben risaput li l-apprezzament tal-provi ghandu jsir mhux biss b'mod spezzettat u individwali izda l-provi ghandhom jigu analizzati flimkien fl-assjem taghhom sabiex wiehed jara x'inferenzi jew interpretazzjoni ragjonevoli u legali jista' jaghti lil dawk il-provi hekk interpretati. Ma tistax tinstab htija jew nuqqas ta' htija semplicement fuq analizi individwali jew separata tal-provi. Dawn ghandhom jigu kkunsidrati kemm individwalment kif ukoll komplessivament. Dan hu appuntu l-ezercizzju li sejra taghmel din il-Qorti, u cioe' li tezamina bir-reqqa kollha l-provi prodotti f'dan il-kaz.

Feriti hfief

Il-Qorti fl-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Joseph Azzopardi** deciz fit-30 ta' Lulju 2004 qalet hekk:

> **"Il-kwistjoni ta' jekk offiza hix wahda hafifa u ta' importanza zghira, hafifa, gravi jew gravissima hi wahda <u>ta' fatt</u> u ghalhekk rimessa ghall-gudikant tal-fatt (fil-kaz**

ta' guri, ghalhekk, rimessa f'idejn il-gurati; fil-kaz odjern rimessa f'idejn il-gudikant ta' l-ewwel grad - il-magistrat - u issa f'idejn l-Imhallef sedenti). Ma hix, ghalhekk, kwistjoni li tiddependi necessarjament jew esklussivament fuq 'opinjoni medika'. It-tabib jew tobba jispjegaw x'irriskontraw bhala fatt; u, jekk il-qorti tippermettilhom, jistghu joffru l-opinjoni taghhom dwar, fost affarijiet ohra, kif setghet giet ikkagunata dik l-offiza, jew ma' x'hiex huma kompatibbli s-sintomi li jkunu gew klinikament riskontrati. Ikun jispetta mbaghad ghall-gudikant tal-fatt li, fid-dawl mhux biss ta' dak li jkun xehed it-tabib izda fid-dawl tal-provi kollha, jiddetermina n-natura ta' l-offiza."

Minn ezami tal-provi prodotti quddiem din il-Qorti ma ssib l-ebda raguni biex issib htija fil-konfront tal-imputat fejn jidhlu l-ewwel zewg imputazzjonijiet migjuba kontrih.

Il-fastidju

Il-Qorti ser tghaddi issa biex tezamina t-tielet akkuza tal-fastidju. Illi mill-provi akkwiziti fl-atti ma gewx ippruvati l-elementi legali li jsawru dan ir-reat billi fost ohrajn ma giex ippruvat dak il-"*course of conduct*" li huwa wiehed mill-elementi essenzjali sabiex tinstab htija ghal dan ir-reat izda fuq kollox huwa nieqes l-element tal-biza jew apprensjoni li johloq dan l-agir inkriminatorju.

"Il-ligi taghna ma taghti ebda definizzjoni ohra tat-terminu generiku fastidju jew "harassment". Issa filwaqt li n-nuqqas ta' definizzjoni specifika w dettaljata tar-reat in dizamina taghmilha possibbli ghall-gudikant li jqis bhala fastidju agir li jkun jiehu l-forma ta' diversi varjazzjonijiet tal-istess delitt, jista' mill-banda l-ohra johloq ukoll incertezzi fl-applikazzjoni tal-ligi penali fir-rigward ta' dawn it-tip ta' reati li ta' sikwiet jimbtu minn relazzjonijiet inter-personali komplikati w delikati. Kull tip ta' dan l-agir pero' hu kalkolat li johloq certa biza' f'dak li jkun b'mod li johloq sensazzjoni li qed tigi segwit u impoggi taht certa pressjoni ingusta. Hu proprju dan li din il-ligi l-gdida trid tipprojbixxi.[2]"

Illi t-terminu legali fastidju (bl-Ingliz "h*arassment*"*)* gie definit mill-Black's Law Dictionary - (7th. edit.) bhala :-

"Words, conduct or action (usu. Repeated or persistent) that being directed at a specific person, annoys, alarms or causes substantial emotional distress in that person and serves no legitimate purpose","

Illi f'dan il-kaz jidher illi l-agir tal-imputat kien jikkonsisti fil-fatt illi huwa beda jippunta oggett lejn il-kwerelant, agir li la jista' jigi definit bhala wiehed ripetut fuq medda taz-zmien u lanqas bhala wiehed li holoq xi biza jew apprensjoni fil-parti leza li kien ser jigi imwegga' b'xi mod.

Il-Qorti tiehu l-opportunita' biex tfakkar li relazzjonijiet amoruzi jibdew, hemm minnhom ikomplu fit-tul ghax ikunu mibnija fuq sisien sodi u hemm ohrajn li jkunu mibnija fuq it-tafal u ma jtawwlux.

[2] Il-Pulizija vs Alan Caruana Carabez – App. Krim 21/06/2007

Kulhadd ghandu dritt jidhol f'relazzjoni bl-istess dritt li johrog minnha. Hemm min dan l-istat ta' fatt ma jaccettahx u nispiccaw b'konsegwenzi, gieli anke serji hafna li jwasslu ghal hafna ugiegh ghaliex kif inghad mill-kantant Mike Spiteri "fejn thobb il-qalb jimxu r-riglejn". Li ma tippermettix il-Qorti hu li jkollna kazijiet li jispiccaw jidhlu fihom persuni estraneji u kif jghid il-Malti persuna tispicca tidhol bejn il-basla u qoxritha, kultant b'konsegwenzi serji. Il-Qrati taghna m'ghandhomx jispiccaw klassi tan-nuna li jippruvaw isolvu problemi bhal dawn. Huma l-partijiet involuti li ghandhom isibu soluzzjoni u mhux jahlu l-hin tal-pulizija u tal-Qrati b'dawn is-sitwazzjonijiet.

DECIDE:

Ghal dawn il-motivi il-Qorti ma ssibx lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba kontrih u tilleberah.

____

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat